

קוֹנְטֵרַס

# עַם אֶחָד

יִגְלֶה אֶת מַעֲלַת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְיִמַּה מֵאַחַד  
אוֹתָם, וְיַחֲזִיק וְיַעֲוֹדֵד אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד,  
שֶׁלֹּא יִשָּׁבֵר מִכָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלָיו בַּחַיִּים.



בְּנוֵי וּמֵיֶסֶד עַל־פִּי דְבָרֵי

רַבְּנֵי הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוּן

בוֹצֵינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנֵנוּ

רַבֵּי נַחֲמָן מִבְּרֵסְלָב, זְכוּתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ

וְעַל־פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ הַגָּאוֹן

הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רֵז לֹא אָנִיס לִיה

רַבֵּי נֶתָן מִבְּרֵסְלָב, זְכוּתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ

וּמִשְׁלַב בְּפִסְוִקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, פְּתוּבִים וּמְאַמְרֵי

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמְדַרְשֵׁים וְזֹהַר הַקְּדוֹשׁ



הוֹבָא לְדָפוּס עַל־יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֵסְלָב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, אֲשֶׁר צָרִיכִים  
לְהַחֲדִיר בְּבְנֵי-אָדָם, שְׁעַם יִשְׂרָאֵל הֵם  
עִם אֶחָד, וְלֹא שֵׁיף לְהַפְרִיד בֵּינֵיהֶם,  
וְאֶפְלוּ שֵׁישׁ בֵּינֵיהֶם חֲלוּקֵי דַעוֹת  
וְכַדוּמָה, עִם כָּל זֹאת נִשְׁמֹת יִשְׂרָאֵל  
הֵם עִם אֶחָד, וְעַקֵּר הַיַּחֲוֹד בֵּינֵיהֶם,  
זֶה רַק עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה, כִּי אִי אֶפְשָׁר  
בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן לְאַחַד אֶת נִשְׁמֹת  
יִשְׂרָאֵל, אֲלָא עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה. וְלָכֵן  
צָרִיכִים לְמָסוֹר אֶת נַפְשׁוֹ לְהַכְנִיס בְּעַם  
יִשְׂרָאֵל אֶת קִיּוֹם הַתּוֹרָה.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב', סימן תתקסא)

קוֹנְטָרַס

# עַם אֶחָד

.א

עַל-יְדֵי אַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ נַעֲשִׂים עִם אֶחָד

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים ! עֲלֵיכֶם לְהִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה  
פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, לֵידַע, לְהוֹדִיעַ וּלְהוֹדִיעַ, אֲשֶׁר  
הוּא יִתְבַּרֵךְ מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיָּאָה  
כְּלָה, וְדִיקָא עַל-יְדֵי אַמוּנָה, שְׁעַם יִשְׂרָאֵל מֵאֲמִינִים  
בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה  
הֵם נַעֲשִׂים "עַם אֶחָד". עַם יִשְׂרָאֵל הֵם הָעַם הַנִּבְחָר  
שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בָּחַר בָּנוּ, וְאַנְחָנוּ בְּחֶרֶנוּ בּוֹ.  
וְלִכֵּן צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה  
בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּבְזֶה שְׂאֵדָם חֲזָק בְּאַמוּנָה, אֲזִי יִכְבֵּד

ויִיָּקַר אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל. כִּי בְּאֵמֶת כָּל יְהוּדֵי הוּא  
 בֶּן שֵׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּמּוֹ שֶׁפְּתוּב (דְּבָרִים יד,  
 א): "בָּנִים אַתֶּם לַהוֹיָ"ה אֱלֹקֵיכֶם", וְאוֹמְרִים  
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (אָבוֹת ג, יד): חֲבִיבֵין יִשְׂרָאֵל  
 שֶׁנִּקְרְאוּ בָּנִים לְמָקוֹם; וּבַעֲבוּר זֶה צְרִיכִים לְחַבֵּב  
 מְאֹד מְאֹד אֶת כָּל יְהוּדֵי, כִּי הוּא חֵלֶק אֱלֹהִים מִמַּעַל,  
 אֲבָל אֵי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לָזֶה, אֲלֵא עַל-יְדֵי אֲמוּנָה  
 פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן,  
 חֵלֶק ב', סִימָן יב): כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ אַחֵר חֲכָמוֹת  
 וְשִׁכְלִיּוֹת עֲצָמִיּוֹת, יָכוֹל לָבוֹא לְטַעֲמֵי גְדוּלוֹת, עַד  
 שֶׁיָּכוֹל לְכַפֵּר בְּכָל, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, שְׂאֵלוֹ כָּלֵל  
 הַכּוֹפְרִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, שְׁכוֹפְרִים לְגַמְרֵי, רַק מִפְּנֵי  
 הַחֲכָמוֹת שֶׁלָּהֶם. כִּי אָדָם חוֹשֵׁב שֶׁהוּא מִבֵּין הַכָּל.  
 וּבְאֵמֶת מָה אָנוּ? טְפָה סְרוּחָה, וּמָה אָנוּ יְכוֹלִים  
 לְהִבָּיֵן דִּרְכֵי הַמָּקוֹם בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ. וְלִכֵּן  
 עֲקַר הַיְיְהוּדוּת — רַק לְהִתְנַהֵג בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת,  
 בְּלִי שׁוֹם חֲכָמוֹת, לְרֵאוֹת בְּכָל דְּבָר שֶׁעוֹשֶׂה, שִׁיְהִיָּה  
 שֵׁם כְּבוֹד ה' יִתְבָּרֵךְ, וְלִבְלִי לְהַשְׁגִּיחַ עַל כְּבוֹד  
 עֲצָמוֹ כָּלֵל, רַק אִם יֵשׁ שֵׁם כְּבוֹד ה' — יַעֲשֶׂה, וְאִם  
 לָאוּ — לָאוּ. וְאִם אָדָם יֵלֵךְ כֶּף — יִצְלִיחַ, וְיֵאָהֵב  
 תָּמִיד אֶת כָּל יְהוּדֵי. כִּי בְּזֶה שֶׁאָדָם חֲזָק בְּאֲמוּנָה,  
 זֶה עוֹשֶׂה אוֹתוֹ "עִם אֶחָד".

לזאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! דִּיקָא בְּיָמִים אֱלוֹ,  
 שְׁאָנוּ זְקוּקִים לְרַחֲמֵי שָׁמַיִם גְּדוּלִים, שֶׁהַקְדוּשָׁה  
 בְּרוּךְ-הוּא יִצִּיל אוֹתָנוּ מִכָּל שׁוֹנְאֵינוּ, עָלֵינוּ  
 לְהִתְאַחַד יַחַד, לְהִיּוֹת "עַם אֶחָד", בְּדַעַת אַחַת,  
 לֵידַע שְׂאִין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלִעְדֵּי יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְדָבָר  
 גְּדוּל וְדָבָר קָטָן אֵינוּ נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת  
 הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, וְצָרִיכִים לַחֲזוֹר עַל זֶה בְּכָל יוֹם,  
 בְּכָל שָׁעָה וּבְכָל רֵגַע וְרֵגַע, אֲשֶׁר אֵין לָנוּ עַל מִי  
 לְהַשְׁעֵן, אֶלָּא עַל אָבִינוּ שְׁבַשְׁמַיִם. רוּאִים בְּנֵי-אָדָם  
 רְצִים וּמִתְרוֹצְצִים אִיךָ יִהְיֶה וּמָה יִהְיֶה?! וּמִפְתָּדִים  
 פֶּתַח שׂוּא, אֲשֶׁר הַכֹּל בָּא מִחַמַּת שְׁנִפְרָדִים זֶה מִזֶּה;  
 כִּי אִם הָיִינוּ "עַם אֶחָד", שׁוּם בְּרִיָּה וְלִשׁוֹן לֹא הָיוּ  
 יְכוּלִים לָנוּ; כִּי כְּשַׁעַם יִשְׂרָאֵל מִתְאַחֲדִים יַחַד, אֵין  
 בְּכַח שׁוּם אִמָּה לְהַרַע לָהֶם. וּמָה מֵאַחַד אוֹתָנוּ?  
 הָאָמוּנָה. וְלָכֵן כָּל תַּפְקִידָנוּ לְהִתְחַזֵּק בְּאָמוּנָה.  
 וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן לֵג): אֶצֶל בְּנֵי-אָדָם  
 אָמוּנָה הוּא דָבָר קָטָן, וְאֶצֶּלִי הָעֶקֶר הוּא אָמוּנָה;  
 וְעֶקֶר הָאָמוּנָה — לְהֶאֱמִין שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה  
 פְּרָטִית, וְלַדַּעַת אֲשֶׁר (מִשְׁלֵי כֹא, א): "לֵב מְלָכִים  
 וְשָׂרִים בְּיַד הַוַּי"ה". וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים  
 (חֲלִין ז:): אֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְמַטָּה, אֶלָּא  
 אִם-כֵּן מִכְרִיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה; אָדָם אֵינוּ מְקַבֵּל

מִכָּה בְּאַצְבָּעוֹ הַקָּטָנָה, בְּלִתֵּי הַשְּׂנֵחָתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְזֶה דְבַר שְׂאֵדָם אֵינוֹ מְסַגֵּל לְהַבִּין בְּעֵצְמוֹ, כִּי הוּא מְלֵא תְּחִמּוֹת, וְהַתְּכַמָּה מְבִיאָה אוֹתוֹ לְלִיצְנוֹת, וְהַלִּיצְנוֹת מְעַלִּימָה וּמְכַסֶּה מִמֶּנּוּ אֶת אֲמִתּוֹת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְאֵכֵן אָנוּ עֲדִים לָזֶה, כְּשֶׁלִּיצֵן עוֹשֶׂה לִיצְנוֹת מִנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, מִפְּלוֹנֵי וּמֵאֲלוֹנֵי, אֲזִי 'לֵץ' אוֹתֵיּוֹת 'צֵל'; בְּרָגַע שְׁעוֹשֶׂה לִיצְנוֹת מִהַזוּלָּת, הוּא עוֹשֶׂה צֵל בֵּינוֹ לְבֵין הַמָּקוֹם בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ. וְלָכֵן אוֹמְרִים תְּכַמֵּינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְרוּשָׁלַּי בְּרִכּוֹת כ:): קָשָׁה הִיא הַלִּיצְנוֹת, שֶׁתַּחֲלָתָה יְסוּרִים וְסוּפָה כְּלִיָּה, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן. בְּשֶׁבִיל זֶה סוּבְלִים כָּל-כָּף הַרְבֵּה יְסוּרִים, כִּי נִכְנָס בְּאָדָם חֶשֶׁק לְהַתְּלוּצֵץ מִזוּלָּתוֹ, וְשׁוֹכַח שְׂבֻזָּה כְּבִיכּוֹל מִתְּלוּצֵץ מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. כִּי כָּל יְהוּדֵי הוּא חֵלֶק אֱלֹהִים מִמַּעַל, וְרַק עַל-יְדֵי שְׂאֵנוּ מִתְּדִירִים בְּעֵצְמָנוּ אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲנַחְנוּ נַעֲשִׂים "עַם אֶחָד", וּבְרָגַע שְׂאֵנוּ מִפְּרִידִים אֵיזָה יְהוּדֵי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה אָנוּ עוֹשִׂים פְּרוּד בֵּין נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

וְלָכֵן אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (שיחות-הַר"ן, סִימָן צא): סְגָלָה לְהַתְּמַדַּת הַתּוֹרָה — לֹא לְדַבֵּר עַל שׁוֹם יְהוּדֵי; כִּי יֵשׁ שְׂשִׁים רַבּוֹא אוֹתֵיּוֹת לְתוֹרָה, כְּנֶגֶד

ששים רבוא נשמות ישראל, ואם חסרה אות אחת בתורה, כל הספר תורה פסול, ואפלו אם נמחקה מעט איזו אות, כבר יש חסרון בספר תורה, ואי אפשר לקרא בו, עד שמתקנים את הפסול, כן אומר רבנו ז"ל: אם מתלווצצים מיהודי אחד, או מוחקים אותו ומבטלים אותו, כבר כל הספר תורה פסול. ולכן עלינו להזהר מאד בדברים כגון דא. ובפרט בימים אלו, שאנו מצפים ומקווים, שנוזקה לראות בישועתן ובגאלתן של ישראל, אזי עלינו להתאחד יחד, ולהיות "עם אחד", להמשיך בנו אחדותו ותברך, לידע שהכל זה אלקות ואלקות זה הכל. אבל אין זה בא בנקל, כי טבע האדם שהוא מתלווצץ, ובפרט מי שחטא בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, החטא הזה מבלבל לו את המוח והדעת לגמרי, עד שנעשה מבלבל ומבהל, ושרוי בדכאון, ועושה ליצנות מהזולת. ולכן כל ליצן הוא מלא עצבות ודכאונות, וכמוכא בתקונים (דף מט:): הליצנות היא שחוק הפסיל; ולא בחנם אומרים חכמינו הקדושים (פסחים קיב:), שרבנו הקדוש צוה את בניו, שלא ידורו בשכנציב, משום דליצני הוו ומשכו לך בליצנותא; הינו העיר שכנציב היתה מלאה בליצנים, ולכן הזהיר את

בְּנֵי לֹא לְגֹר שָׁם, כְּדֵי שֶׁלֹא יִשְׁפְּעוּ מְלִיצָנוּתָם.  
 וְדָבָר זֶה נֹכַחֲנוּ מִשֶּׁךְ כָּל הַדּוֹרוֹת, כָּל אֵלֹהֵי שֶׁהַחֲלוּ  
 לְהִתְלוֹצֵץ מִהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וּמִהַמְצוּוֹת, בַּר מִיָּנָן,  
 מַחְכְּמֵי יִשְׂרָאֵל, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, עַד שֶׁהַחֲלוּ  
 לְהִתְלוֹצֵץ מִכָּל יְהוּדֵי, מָה הָיָה בְּסוֹפָם? נִפְרְדוּ  
 מִנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וְהִשְׁתַּמְדּוּ לְגַמְרֵי, רַחֲמָנָא לְיִשׁוּבָן,  
 וְנִעְקְרוּ מֵעַם יִשְׂרָאֵל, כִּי הִתְבּוֹלְלוּ בֵּין הַגּוֹיִים.  
 וְהַכֹּל הַחֲלֵל מְלִיצָנוּת שֶׁהִתְלוֹצְצוּ מִהַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת,  
 מַחְכְּמֵי יִשְׂרָאֵל, וְאַחֲר־כֵּן מִנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! אָנוּ מְכַרְחִים  
 לְהִיּוֹת "עַם אֶחָד", לְהִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה  
 בְּמַסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוֹלָה, וְאֵף שִׁישְׁנָם דְּבָרִים  
 שֶׁאֵינָנוּ מְבִינִים, אֵף זֶה נִקְרָאת אַמוּנָה, שֶׁאָנוּ  
 מְאַמְיִנִים בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת,  
 וְאֵף שִׁישְׁנָם דְּבָרִים, אֲשֶׁר הֵם לְמַעַלָּה מִהַשְׂגָּתָנוּ,  
 אֲבָל הָעֵקֶר שֶׁלֹא יִהְיֶה לָנוּ קְשִׁיּוֹת וּסְפִקוֹת עָלֵינוּ  
 יִתְבָּרַךְ, אֲלֹא נִהְיֶה רְגִילִים לֹמַר (דְּבָרִים לֵב, ד):  
 "הַצּוֹר תָּמִים פָּעֵלוּ, כִּי כָל דְּרָכָיו מִשְׁפָּט, אֵל  
 אֶמוּנָה וְאֵין עוֹל, צְדִיק וְיָשָׁר הוּא". אָדָם צָרִיךְ  
 לְדַעַת, שְׁכָל הַנֶּאֱרָע עִמוּ, יֵשׁ בָּזָה חֲשׁבוֹן צְדָק, וְאֵף  
 שֶׁאֵינָנוּ מְבִין, מִי יוֹדֵעַ מֶה צָרִיךְ לְתַקֵּן בָּזָה



העולם?! מי יודע איזו נשמה יש לו, ומה עשה בחיים, שעליו עתה לתקן?! ולכן צריכים להתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, ולא לשאל שום קשיות, אשר זה מה שמפריד אותנו מלהיות "עם אחד". וזה מה שכתוב: "תמים תהיה עם הוי"ה אלקיך". אומר על זה רש"י הקדוש: 'התהלך עמו בתמימות, ותצפה לו ולא תחקר אחר עתידות, אלא כל מה שיבוא עליך, תלך עמו בתמימות, ואז תהיה עמו ולחלקו'; וזה מה שמאחד אותנו, וזו שלמות האמונה. אבל אי אפשר להגיע לזה, אלא על-ידי התקרבות לצדיק ולחכם שבדור, שמלמד אותנו אמונה. לזאת, בני ובנותי היקרים! ראו להתאחד יחד, ולהיות "עם אחד" עם אמונה פשוטה בו יתברך, ועל-ידי-זה שום ברירה שבעולם לא תוכל לנו.

## ב.

על-ידי התורה הקדושה, עם ישראל נעשים אחד בני ובנותי היקרים! על-ידי התורה הקדושה, שעם ישראל לומדים ומתנגעים בה, הם נעשים "עם אחד"; כי התורה הקדושה מאחדת אותנו

יחד לקבל מהקדוש-ברוך-הוא. ולכן בלעדיה אין  
 אמתנו אמה, ורק התורה הקדושה היא הופכת  
 אותנו ל"עם אחד". ולכן לא בחנם שהסמ"ך-מ"ם  
 עושה כל מיני פעולות שבעולם לביטל את התורה  
 מנשמות ישראל, שלא ילכו לישיבות, שלא ילמדו  
 בתלמודי תורה, שישגרו בתי חנוף שלומדים בהם  
 תורה ואמונה, כי הסמ"ך-מ"ם מפחד מאד שיהיה  
 קול תורה נשמע, שיהיו בתי כנסיות ובתי  
 מדרשות, אשר בהם לומדים תורה; כי ברגע  
 שלומדים תורה, אנו מתאחדים ל"עם אחד", כי  
 אין עם ישראל אמה, אלא על-ידי תורתה.  
 ואומרים חכמינו הקדושים (בראשית רבה, פרשה מב,  
 סימן ג), שאחז מלך ישראל נקרא שמו כך, על  
 שאחז בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, ואמר: אם  
 אין קטנים אין גדולים, אם אין גדולים אין נביאים,  
 אם אין נביאים, אין רוח-הקדש, ואין הקדוש-  
 ברוך-הוא משרה שכינתו על ישראל; אף מדה  
 טובה מרבה, ועל-כן אם נמסר נפשנו לקבע עתים  
 לתורה בכל יום ויום, והנשים תלכנה לשמע שעורי  
 תורה, הלכות הנחוצות להן, וכן נתן חנוף תורני  
 לילדינו, את הבנים נכניס לתלמודי תורה, את  
 הבנות נכניס לבתי-ספר שלומדים שם אמונה

וקיום המצוות, ובעצמנו נתמיד בתורה, בזה נהיה "עם אחד", ולא על-ידי שום דבר אחר אנו נעשים עם. כי באמת מה יש לאדם בעולם בלי למוד התורה?! ולא בחנם, שאומרים חכמינו הקדושים (קהלת רבה, פרשה ו', סימן יא): הואיל והבל הם ימיו של אדם וכצל הם, מה הנאה יש לו בחיים? אלא יתעסק בדברי תורה, שכלם חיים. מה נותר מהאדם בזה העולם, אם לא התורה?! וכדברי התנא הקדוש (אבות ו, י): "אין מלוין לו לאדם — לא כסף ולא זהב, ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומעשים טובים בלבד".

ולכן, בני ובנותי היקרים! רק התורה מאחדת אותנו להיות "עם אחד". ועלינו למסור נפשנו למדה. והנה הערב-רב עושים ליצנות מכל הקדוש לעם ישראל, ובפרט מלמוד התורה, כי אינם רוצים שנהיה "עם אחד", כל חפצם להתערב בין הגויים ולהטמע ביניהם, וכל שיטתם "נהיה ככל הגויים בית ישראל" — הנה לא תהיה; ולא יועיל להם מאומה! כי עם ישראל היו בהר סיני, וקבלו את התורה, והיא עשתה אותנו ל"עם אחד". ולכן צריכים להשמר ביותר לא

לְשִׁמְעַ בְּקוֹל לַיְצָנִים, בְּקוֹל כְּלֵי הַתְּקַשְׁרוֹת, אֲשֶׁר  
 יוֹמֵם וְלַיְלָה מְסִיתִים נֶגֶד כָּל הַקְּדוֹשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל,  
 נֶגֶד הָאֱמוּנָה הַבְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יְתַבְּרֶךְ, נֶגֶד  
 הַתּוֹרָה וְקִיּוּם הַמִּצְוֹת, וְנֶגֶד חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל.  
 וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שִׁיר הַשִּׁירִים רַבָּה, פָּרָשָׁה  
 א', סִימָן כא): מַה הַשֶּׁמֶן הַזֶּה כּוֹס מְלֵא אֵינּוּ מִזְרֹזֶיף,  
 אֵף דְּבָרֵי תּוֹרָה אֵינָם מִזְרֹזְפִים בְּדַבְּרֵי לַיְצָנוֹת, אִם  
 נִכְנָס דְּבָר שֶׁל תּוֹרָה לֵילֵב, יוֹצֵא כְּנֶגְדּוֹ דְּבָר שֶׁל  
 לַיְצָנוֹת, נִכְנָס לֵילֵב דְּבָר שֶׁל לַיְצָנוֹת, יוֹצֵא כְּנֶגְדּוֹ  
 דְּבָר שֶׁל תּוֹרָה. כִּי לַיְצָנוֹת וְתוֹרָה אֵינָם עוֹלִים בְּקִנְיָה  
 אֶחָד. אִם אָדָם מֵטָה אֶזְנוֹ לְכָלִי הַתְּקַשְׁרוֹת,  
 שְׁמִסִּיתִים וּמְדִיחִים זֶה נֶגֶד זֶה, אִם אָדָם קוֹרָא  
 עֲתוּנִים הַמְּלֵאִים זְהוּם, נְאוּף, שְׁקוּץ וְתַעֲוִב, הַמַּחֲ  
 שָׁלוֹ אֵינּוּ יָכוֹל לְקַלֵּט תּוֹרָה, כִּי קָרָא דְּבָרֵי לַיְצָנוֹת,  
 וּבְרָגַע שְׁנִכְנָס לְמַחוּ לַיְצָנוֹת, קָשָׁה לוֹ לְלַמַּד תּוֹרָה,  
 וּבְרָגַע שְׁנִתְרַחַק מִתּוֹרָה, הוּא נִפְרָד מִנְשָׁמוֹת  
 יִשְׂרָאֵל, כִּי "עַם אֶחָד" אֵינּוּ נַעֲשֶׂה רַק עַל-יְדֵי  
 הַתּוֹרָה. וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּתִיחַתָּא  
 דְּאִיכָּה רַבְתִּי ב'): אֵימָתִי הַמְּלָכוֹת גּוֹזְרֵת גְּזָרָה, וּגְזָרְתָּהּ  
 מְצַלַּחַת? בְּשַׁעֲהָ שִׁישְׂרָאֵל מִשְׁלִיכִין דְּבָרֵי תּוֹרָה  
 לְאַרְץ. מָתִי אַמּוֹת הָעוֹלָם גּוֹזְרִים עָלֵינוּ לְסַגֵּת מִפֶּה  
 וּמִשֵּׁם, וְרוֹצִים לְהַכְנִיסֵנוּ בְּגִטּוֹ? כְּשִׁמְתְּרֵשְׁלִים

מהתורה; כי אם עם ישראל היו חזקים בתלמוד  
 תורה, הגברים היו קובעים עתים לתורה, והנשים  
 היו הולכות לשמע הלכות התורה, ושניהם היו  
 מוסרים נפשם, שילדיהם יקבלו חנוף תורני,  
 ושולחים אותם בבתי חנוף שלומדים בהם תורה  
 ואמונה, אזי שום אמה ולשון לא היו יכולים להם.  
 כי מ"עם אחד" החזק באמונה בהקדוש-ברוך-  
 הוא, כלם חוששים ורועדים. אבל, לדאבוננו הרב,  
 כל היום ולרבות הלילה אנו שומעים ליצנות,  
 ובעבור זה נחלשים מאמונה, מלמוד התורה. ולכן  
 שומעים לאחרונה כל-כף הרבה צרות העוברות  
 עלינו, וכמאמרם ז"ל (עבודה זרה יח:): כל המתלוצץ  
 — יסורים באים עליו, אמר להם רבא לרבנן:  
 במקטותא מינייכו [בבקשה מכם] דלא תתלוצצו,  
 דלא ליתו עלייכו יסורין [שלא יבואו עליכם  
 יסורים]; עלינו להתרחק מהערב-רב, המסיתים  
 ומדיחים את נשמות ישראל, כי אינם יכולים  
 לסבל, שעם ישראל "עם אחד"; כי כל פונתם  
 הטמאה עם הליצנות שמתלוצצים יומם ולילה  
 מאמונה, מדברי תורה, מחכמי ישראל — רק פדי  
 להחלישנו, וכדי שנשליך מאתנו את על תורה  
 ומצוות. ונחכמינו הקדושים אומרים (מדרש אגדה):

כָּל מִי שֶׁבִטַּל מִן הַתּוֹרָה דְּבַר אֶחָד, כְּאִלוּ בִטַּל אֶת  
 כָּל הַתּוֹרָה; אֵין מִשְׁג כְּזֶה לַעֲשׂוֹת פְּשָׁרָה מִהַתּוֹרָה.  
 קִבְּלָנוּ אֶת הַתּוֹרָה עַל-יְדֵי מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי, וְאִינָנו  
 זְזִים מִמֶּנָּה כִּהְיָא זֶה. אֲךָ כְּבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ  
 הַקְּדוֹשִׁים (שְׁבַת פט:): מִיּוֹם שֶׁיִּרְדָּה תּוֹרָה בְּסִינַי,  
 יִרְדָּה שְׁנֵאת עוֹלָם מֵאֲמוֹת הָעוֹלָם לְעַם עוֹלָם; וְכֹף  
 אוֹמֵר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי (סְפָרֵי בְּהַעֲלוֹתָךְ ט, י):  
 הַלְכָה הִיא בְּיָדוֹעַ, שֶׁעָשׂוּ שׁוֹנֵא לִיעֶקֶב, וְלֹא יוֹעִיל  
 דְּבַר.

וְלִכֵּן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! הִבָּה לֹא נִטְעָה אֶת  
 עֲצָמֵנוּ, מָה עוֹשֶׂה אוֹתָנוּ "עַם אֶחָד"? רַק הַתּוֹרָה!  
 בְּזֶה שֶׁנִּלְמַד תּוֹרָה, וְנִקְבַּע עֲתִים לַתּוֹרָה, וְנִלְמַד אֶת  
 הַיְלָדִים תּוֹרָה, בְּזֶה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁמַר עָלֵינוּ,  
 כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִרְמְיָה לג, כה): "אִם לֹא בְּרִיתִי יוֹמָם  
 וְלַיְלָה, חֻקּוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי"; כָּל הַבְּרִיאָה  
 כְּלָה תְלוּיָה רַק בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה. וְכֵן  
 אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִדְרַש אֲגָדָה): כָּל הַשׁוֹמֵעַ  
 לַתּוֹרָה — אֵינוּ נִזְוֵק, וְאֵף שֶׁיִּבֹאוּ לִיְצָנִים וַיֹּאמְרוּ:  
 הִנֵּה לָמְדוּ תּוֹרָה, וְרָאוּ מָה אֵרַע?! אֲךָ לֹא אֵרַע  
 מֵאוּמָה! וְשִׁמּוֹת יִשְׂרָאֵל הַתְּאֲחָדוּ תְמִיד יַחַד, וְרַק  
 הַתּוֹרָה עָשְׂתָה אוֹתָם "עַם אֶחָד", וְהִלְכוּ יַחַד

וְקִדְּשׁוּ שֵׁם שָׁמַיִם. וְכָתוּב בַּזֵּהָר (חֵלֶק א' לט.): לְהִיכַל  
 שֶׁל אֱלֹהֵי שְׁנֵהָרְגוֹ עַל-יְדֵי גוֹיִים, בַּר מִיָּנֹן, שׁוֹם צְדִיק  
 אֵינוֹ יָכוֹל לְהַכְנִיס; כִּי יְהוּדֵי שְׁנֵהָרְג עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם  
 הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא, הוּא נִמְצָא בַּמְדְּרָגָה הַכִּי עֲלִיוֹנָה  
 בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים; וְלָמָּה זֶה קָרָה? אֵינָנוּ יוֹדְעִים!  
 אָבֵל דָּבָר אֶחָד אָנוּ יוֹדְעִים — אֲשֶׁר אֶת הַקְּדוּשָׁה-  
 בְּרוּךְ-הוּא לֹא נִעְזָב! אֶת הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת לֹא  
 נִטְשׁ! אֲדַרְבָּה, נִחְזַק וְנִעֲוֹד וְנִשְׂמַח אֶת כָּל בַּר  
 יִשְׂרָאֵל, שְׂתֵּאֲחָדוּ כֻלָּם יַחַד וְיִלְמְדוּ יַחַד. וְאַף שֶׁזֶּה  
 בָּא קָשָׁה מְאֹד, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (בְּרֻכּוֹת ה.): שֶׁלֹּשׁ  
 מִתְּנֻוֹת טוֹבוֹת נִתְּנָן הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא לְיִשְׂרָאֵל,  
 וְכֻלָּן לֹא נִתְּנָן, אֶלָּא עַל-יְדֵי יִסּוּרִים: תּוֹרָה וְאֶרֶץ  
 יִשְׂרָאֵל וְהָעוֹלָם הַבָּא; כָּל אַחַת מֵהֶן נִקְנִית בְּיִסּוּרִים  
 קָשִׁים; אָדָם רוֹצֵה לְלַמֵּד תּוֹרָה, זֶה בָּא לוֹ קָשָׁה  
 מְאֹד, מִתְּגַבְּרַת עָלָיו עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת, צָרִיף לְעֶסֶק  
 בְּעֶסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, בְּפִרְנָסָה, קָשָׁה לוֹ לְהִתְמַיֵּד  
 בַּתּוֹרָה, אוֹ שֵׁישׁ לוֹ מְנִיעוֹת אַחֲרוֹת, עִם כָּל זֹאת,  
 עָלָיו לְדַעַת, שֶׁאֵת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה אֵי אֶפְשָׁר  
 לְהַשִּׁיג וְלְלַמֵּד אֶלָּא עַל-יְדֵי יִסּוּרִים, וְאִם יִתְגַּבֵּר עַל  
 הַכָּל, הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁפִיעַ עָלָיו שְׁפָע. כִּי  
 הַתּוֹרָה מְעַשְׂרֶת בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת גַּם יַחַד.

וְכֵן אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל נִקְנִית בְּיַסּוּרִים, כִּי בְּאֶרֶץ  
 יִשְׂרָאֵל הוּא מְקוֹם הַשְּׂרָאָת הַשְּׂכִינָה. וְאוֹמְרִים  
 חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה טו): אֵין תּוֹרָה  
 כְּתוּרַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל; וְלִכֵּן בָּא קָשָׁה מְאֹד עֲנִין אֶרֶץ  
 יִשְׂרָאֵל, וְאַמּוֹת הָעוֹלָם זוֹעֲקוֹת: לִיסְטִים אַתֶּם,  
 שְׂכַבְשֶׁתֶם אֶת הָאֶרֶץ. אַךְ עָלִינוּ לְהַשִּׁיבָם: כָּל  
 הָעוֹלָם כְּלוּ שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהוּא בָּרָא אֶת  
 הָעוֹלָם, וּבָחַר יְבַעַם יִשְׂרָאֵל, וְנָתַן לָהֶם אֶת אֶרֶץ  
 יִשְׂרָאֵל. כְּמֵאמָרָם ז"ל (בְּמִדְבָר רַבָּה, פְּרָשָׁה כג, סִימָן ז'):  
 אָמַר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, חֲבִיבָה עָלַי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל  
 יוֹתֵר מִן הַכֹּל. אָמַר לִיהַ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְמֹשֶׁה:  
 הֵן הָאֶרֶץ חֲבִיבָה עָלַי, וַיִּשְׂרָאֵל חֲבִיבִין עָלַי, אֲנִי  
 אֲכַנִּיס אֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵן חֲבִיבִין עָלַי לְאֶרֶץ שְׂחֲבִיבָה  
 עָלַי; וְכֵן אוֹמְרִים (שָׁם): אָמַר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,  
 הָאֶרֶץ שְׁלִי וַיִּשְׂרָאֵל שְׁלִי הֵם, מוֹטָב שְׂאֲנַחִיל אֶרְצִי  
 לְעַבְדִּי, שְׁלִי לְשְׁלִי; כָּל-כֶּף חָשׁוּב לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-  
 הוּא לָתֵת אֶת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְעַם יִשְׂרָאֵל, אֲבָל זֶה  
 נִקְנָה בְּיַסּוּרִים. וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (וַיִּקְרָא  
 רַבָּה, פְּרָשָׁה ג', סִימָן ב'): מִדֵּד הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּל  
 הָאֶרְצוֹת, וְלֹא מָצָא אֶרֶץ הַרְאוּיָה לְהִנָּתֵן לְיִשְׂרָאֵל,  
 אֲלָא אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל; אֲבָל נִקְנִית בְּיַסּוּרִים. וְכֵן עוֹלָם  
 הָבָא, שְׂאָדָם יִרְגִישׁ רוּחַנִּיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹת, וַיִּזְכָּה



לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עֲרֵבוּת נְעִימוֹת יְדִידוּת זִיו  
 אֱלֻקוּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, זֶה בָּא קִשָּׁה לְאָדָם, כִּי אָדָם צָרִיךְ  
 כָּלִים לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אֹר וְזִיו וְחַיּוּת וּדְבִקוּת  
 הַבּוֹרָא יִתְבַּרֵּךְ שְׁמוֹ. עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה כְּשֵׁיחֻדֵי  
 רוּצָה אֵת שְׁלֹשְׁתָּן בְּיַחַד: לְלַמַּד תּוֹרָה, וְלִהְיוֹת  
 בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְלְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הָאֶרֶת הָעוֹלָם  
 הַבָּא, זֶה בָּא קִשָּׁה בְּיוֹתֵר, אֲבָל אִם מִתְגַּבֵּר עַל  
 הַקְּשָׁיִים, זֶה אֲשֶׁר מֵאַחַד אוֹתָנוּ וְעוֹשֶׂה אוֹתָנוּ  
 לְ"עַם אֶחָד". לְזוֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! הִבֵּה  
 נִתְאַחַד בְּצוֹתָא, וְנַעֲזֹר זֶה לְזֶה, וּבְכַרְט שְׁנִיתְמַךְ  
 בְּלוּמְדֵי הַתּוֹרָה, וְאִז יִהְיֶה לָנוּ חֵלֶק בַּתּוֹרָה שְׁלֵהֶם.  
 כִּי בְּזֶה שְׁתוּמְכִים בַּתּוֹרָה וְעוֹזְרִים לְלוּמְדֵיהָ, נַחֲשָׁב  
 כְּאִלוֹ לָמַד בְּעֲצָמוֹ. אֲבָל מִלְבַּד הַסִּיוֹעַ לְלוּמְדֵי  
 תּוֹרָה, אֲשֶׁר זֶה הַצְּדָקָה הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר, צָרִיךְ גַּם  
 לְלַמַּד בְּעֲצָמוֹ תּוֹרָה.

ג.

עַל-יְדֵי קִיוּם הַמְּצוּוֹת מְעַשְׂיוֹת דִּיקָא, נִשְׁמוֹת  
 יִשְׂרָאֵל עִם אֶחָד

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! רְאוּ לְהִתְחַזֵּק לְקַיֵּם אֵת  
 מְצוּוֹתָיו יִתְבַּרֵּךְ בְּתַמְיָמוֹת וּבְכַפְשֵׁיטוֹת, בְּלֵי שׁוּם

חֲכָמוֹת, כִּי דִיקָא עַל-יְדֵי קִיּוֹם הַמְצוּוֹת מַעֲשִׂיּוֹת,  
 נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל נַעֲשִׂים "עִם אֶחָד". וְלָכֵן אָנוּ  
 רוֹאִים, שֶׁהַעֲרָב־רַב מְאֹד מְאֹד מִפְתָּדִים שְׁנִשְׁמוֹת  
 יִשְׂרָאֵל יִקְיָמוּ אֶת הַמְצוּוֹת, וְעַל-כֵּן הֵם מְתְלוֹצְצִים  
 מִכָּל מְצוּהָ וּמְצוּהָ. אָבֵל אֲנַחְנוּ עִם יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר  
 קִבְּלָנוּ אֶת הַתּוֹרָה בְּהַר סִינַי, גָּאִים עִם הַמְצוּוֹת,  
 וְאֵינָנוּ מְתַבְּיָשִׁים בָּהֶם. אֲדַרְבָּה, נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל  
 הוֹלְכוֹת בְּגֵאוֹן וּבְגֵאוֹהָ עִם הַזִּקְנָן וְהַפְּאוֹת, הָאִשָּׁה  
 גָּאָה בְּצַנִּיעוּתָהּ, בְּכֶסֶף רֵאשָׁה וְכוּ', יְהוּדֵי צָרִיף  
 לְהִיּוֹת מְאֲשֶׁר עִם הַמְּזוּזָה, עִם הַצִּיצִית וְהַתְּפִלִּין,  
 עִם הַשַּׁבָּת, עִם הַכְּשָׁרוֹת, עִם טְהָרַת הַמְּשֻׁפָּחָה, כִּי  
 דִיקָא עַל-יְדֵי קִיּוֹם מְצוּוֹת מַעֲשִׂיּוֹת אָנוּ נַעֲשִׂים "עִם  
 אֶחָד". לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! אַל תְּתַפְּעֵלוּ  
 מְאֲשֶׁר קוֹרָה הַיּוֹם, שֶׁמְתְלוֹצְצִים מֵאֵלּוּ הַמְּקִימִים  
 אֶת הַמְצוּוֹת, כִּי הֵם מְקַנְאִים בָּנוּ, כִּי אֵין עוֹד "עִם  
 אֶחָד", כְּאֵלּוּ הַמְּקִימִים אֶת הַמְצוּוֹת. תְּתַאֲרוּ  
 לְעַצְמְכֶם, יְהוּדֵי הַזּוֹכָה לְשֹׁמֵר שַׁבָּת, אֵיזָה נַעַם וְזִיו  
 וְחַיּוֹת וּדְבָקוֹת הוּא מְרַגֵּשׁ. הַמְּשֻׁפָּחָה מְאֻחָדָת,  
 מְכִינִים אֶת הַשַּׁבָּת, בָּאִים הַבֵּיתָה לְבֵית חָם.  
 וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת קִיט): כָּל  
 הַמְּתַפְּלֵל בְּעָרֵב שַׁבָּת וְאוֹמֵר "וַיְכַלּוּ", שְׁנֵי מְלֻאכֵי  
 הַשָּׂרֵת הַמְּלוּיִן לוֹ לְאָדָם, מִנִּיחִין יְדֵיהֶן עַל רֵאשׁוֹ,

ואומרים לו: וְסָר עֲוֹנוֹךָ יְכַפֵּר; מִי שֶׁנִּכְנָס לְבֵית-  
הַכְּנֶסֶת בַּשַּׁבָּת, וּמִתְפַּלֵּל, וּמַעֲיֵד שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-  
הוּא בָּרָא אֶת הָעוֹלָם בְּשֵׁשֶׁה יָמִים, וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי  
שָׁבַת וַיִּנְפֹּשׁ, שְׁנֵי מִלְאָכֵי הַשָּׁרֵת מְלוּיִם אוֹתוֹ,  
וּמִבְּשָׂרִים לוֹ, שֶׁכֶּפֶר עֲוֹנוֹ. וְאַחֲר־כֵּן כָּשָׁב לְבֵיתוֹ,  
אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שָׁם): שְׁנֵי מִלְאָכֵי הַשָּׁרֵת  
מְלוּיִן לוֹ לְאָדָם מִבֵּית-הַכְּנֶסֶת לְבֵיתוֹ, אֶחָד טוֹב  
וְאֶחָד רָע, וּכְשָׁבָא לְבֵיתוֹ וּמָצָא גֵר דְּלוּק וְשִׁלְחַן  
עָרוּךְ וּמִטָּתוֹ מְצֻעֵת, מִלְאָךְ טוֹב אוֹמֵר: יְהִי רְצוֹן  
שֶׁתִּהְיֶה לְשַׁבָּת אַחֲרֵת כֵּן, וּמִלְאָךְ רָע עוֹנֶה אֲמֵן  
בְּעַל-כָּרְחוֹ; כִּי כְּשֶׁהֵנְרוֹת דּוֹלְקִים, הַחֲלוֹת מִנְּחוֹת,  
וְהֵיִן מוּכָן לְקִדּוּשׁ, מְעִידִים שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא  
בָּרָא אֶת הָעוֹלָם. וְכֵן כְּשֶׁנוֹטְלִים יָדַיִם לְסַעֲדָה,  
וְשָׂרִים בְּצוֹתָא שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-  
הוּא, הָאֵם הַשַּׁבָּת אֵינָה עוֹשָׂה אוֹתָנוּ "עִם אֶחָד"?!  
עַד שֶׁמִּלְאָךְ רָע מְכַרְח לְעֲנוֹת אֲמֵן; כִּי זֶה לוֹ  
לְצַנִּינִים, שֶׁהַמְצוֹת עוֹשׂוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל "עִם אֶחָד";  
לֹא-כֵן מִי שֶׁמְזַלְזֵל וְלוֹעֵג לַמְצוֹת, כָּל הַמְּחַלְלֵי  
שַׁבָּת, וְאֵינוֹ הוֹלֵךְ לְבֵית-הַכְּנֶסֶת, וּכְלֵי הַמִּשְׁחִית  
שֶׁהוּא הַטְּלוּיָזְיָה וְכוּ' פּוֹעֵל אֶצְלוֹ, יִלְדִּיו נֶעְדָּרִים  
מִהַבֵּית, הַהוֹרִים דּוֹאֲגִים הֵיכָן הֵם מְסֻתּוֹבְבִים וּמָה  
עוֹשִׂים, בְּאֵילוֹ רִחוֹת זָרוֹת נִסְחָפוּ, וְהֵם מְלֹאֵי

חַשְׁשׁוֹת, מִי יוֹדֵעַ אֵיךְ וְאֵימַת יִמָּצְאוּ אוֹתָם —  
 שָׁמָּה בְּסַמִּים, פֶּן בְּאֵלִימוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, אֵילוּ  
 חַיִּים הֵם?! רִיקְנוֹת נְבוּכָה, אֵין מְנוּחַת הַנְּפֶשׁ, אֵין  
 שְׁלוֹת הַדַּעַת, אָדָם עֵמֶל וְעֵמֶל, יִגַּע וְטוֹרַח, וְאֵין לוֹ  
 מְנוּחָה. וְהִנֵּה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נָתַן לָנוּ יוֹם שַׁבָּת,  
 יוֹם מְנוּחָה, כְּשֶׁאָדָם שׁוֹמֵר שַׁבָּת — הַשַּׁבָּת שׁוֹמֵרָת  
 אוֹתוֹ, הַשַּׁבָּת עוֹשֶׂה אוֹתָנוּ לְ"עַם אֶחָד"; וְלֹא בְּחִנָּם  
 שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה י"א,  
 סִימָן א'): "בְּרַכַּת ה' הִיא תַעֲשִׂיר" — זֶה הַשַּׁבָּת;  
 הַשַּׁבָּת מְבִיָּאָה עֲשִׂירוֹת, כְּשֶׁאָדָם שׁוֹמֵר שַׁבָּת, כָּל  
 שֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל מִתְבָּרְכִים; וְכַמוּבָא בְּזוֹהַר (חֵלֶק ב'  
 פ"ח:), שְׁכָל הַבְּרָכוֹת בָּאוֹת לְאָדָם רַק מִהַשַּׁבָּת; כִּי  
 הַשַּׁבָּת מְאַחֲדַת אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְעַל-כֵּן לֹא  
 בְּחִנָּם שְׁכָל מְגַמַּת הָעַרְב־רַב — שִׁיחֲלָלוּ אֶת  
 הַשַּׁבָּת, וַיִּפְתְּחוּ קְנִיּוֹנִים חֲדָשִׁים, וְשַׁבָּת תִּהְיֶה יוֹם  
 הַשּׁוּק, בַּר מִיָּנָן, כִּי יוֹדְעִים, אֲשֶׁר בּוֹ בְּרַגַע שִׁיבְטָלוּ  
 אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת מִיִּשְׂרָאֵל, יִפּוֹרְרוּ אֶת נְשָׁמוֹת  
 יִשְׂרָאֵל, וְלֹא יִהְיוּ "עַם אֶחָד". וְזֶה רְצוֹן הָעַרְב־רַב,  
 שְׂאֵלוֹ גּוֹיִים שֶׁהִתְעַרְבוּ בֵּינֵינוּ, וְרוֹצִים לְבוֹלְלָנוּ  
 בֵּינֵיהֶם, הִיא לֹא תִהְיֶה.

לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! דִּיקָא עַל-יְדֵי קִיּוּם

מְצוֹת מְעֲשִׂיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, אֲנַחְנוּ "עם אחד", עַל-כֵּן הָבָה נִמְסֵר נַפְשֵׁנוּ בְּעִבּוֹר קִיּוֹם מְצוֹת מְעֲשִׂיּוֹת דִּיקָא, וְאֵל לָנוּ לְהִתְבַּיֵּשׁ מֵאֶף אֶחָד, אֲדַרְבָּה, זֶה הַגָּאוֹן שְׁלָנוּ, שְׁאָנוּ מְאֲמִינִים בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מְאֲמִינִים בַּתּוֹרָה, לוֹמְדִים תּוֹרָה, מְכַבְּדִים אֶת חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל, בְּנַפְשֵׁנוּ הַדְּבָר, שְׁעַם יִשְׂרָאֵל יִהְיוּ "עם אחד", שְׁעַם יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשׁ, לֹא יִקְרָה לָהֶם מְאוּמָה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁמֹר אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵהֶם. וְכָל זֶה בָּא רַק כְּשִׁאָנוּ מְקִימִים אֶת הַמְצוֹת, כִּי עִם יִשְׂרָאֵל עֲרַבִּים זֶה לָזֶה, וְזוֹ הַמְצָוָה הַגְּדוּלָה בְּיֹתֵר — לְאַהֲבֵ אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הוּא חֵלֶק אֱלֹוֹק מִמַּעַל, וְצָרִיכִים לְשִׁבַח וּלְפָאֵר אֶת כָּל יְהוּדֵי, וְלֹא לְדַבֵּר עַל אֶף בֵּר יִשְׂרָאֵל. וְהִנֵּה אָנוּ עֲדִים, שְׁהַסְמֵ"ךְ-וְ"מ"ם הַרְשָׁע, כָּל כַּחוֹ רַק "הַפְּרִד וּמְשַׁל", וְרוּצָה לְהַפְּרִיד בֵּין נְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, הָעֵקֶר לְפוֹרֵר אֶת הַ"עם אחד", שְׁזוֹ הִיְתָה עֲצָתוֹ שֶׁל הַמֶּן הַרְשָׁע שְׁאָמַר (אֶסְתֵּר ג, ח): "יִשְׁנֹו עִם אֶחָד מִפְּזָר וּמִפְּרִד", וְרוּצָה לְפַלֵּג אֶת נְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי קָנָא בְּהֵן, כְּשִׁרְאָה אֶת הָאֲחֵדוּת שְׁיִישׁ לָהֵן עִם מְרַדְכֵי הַצְּדִיק הָאֱמֶת, וְאֲמוֹנַת הַחֲכָמִים הַצְּרוּפָה שְׁיִישׁ לָהֵן בּוֹ. כִּי הַצְּדִיק מְרַבֵּיץ תּוֹרָה בְּרַבִּים וּמְלַמֵּד הַלְכוֹת לָעַם וּמְאֲחֵדוֹ, וְלִכְּנֹ

דִּיקָא עַל חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל הָאֲמֵתִיִּים, הַמְּבִיאִים  
 לְאַחוּדוֹ שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל, עֲלֵיהֶם מִתְגַּבְּרִים הַקְּלָפוֹת  
 וְהַסְטֵרָא אַחְרָא וְהַסֵּמ"ךְ-מ"ם בְּיוֹתֵר, לַעֲשׂוֹת  
 לִיצְנוּת עֲלֵיהֶם. לָכֵן עָלִינוּ לְהַשְׁמֵר מְאֹד לֹא  
 לְהִתְלוּצֵץ מִשׁוּם יְהוּדֵי, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לֹא לְהִתְלוּצֵץ  
 מִחֲכָם מִחֲכָמֵי הַתּוֹרָה, וּמִצְדִּיק וּמְנַהִיג הַדּוֹר, כִּי כָּךְ  
 מִתְחִילָה הַהִדְרָדְרוֹת, בְּרָגַע שְׁמֵתְלוּצְצִים מִצְדִּיקֵי  
 הַדּוֹר וּמְגִדוּלֵי יִשְׂרָאֵל, אַחֲר־כֵּן מִתְחִילִים  
 לְהִתְלוּצֵץ מִנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, מֵאֱלוֹ וּמֵאֱלוֹ, וְנַעֲשִׂית  
 גִּזְעָנוֹת, עַד שְׁעֵדָה זֹו אֵינָה יְכוּלָה לְסַבֵּל עֵדָה  
 אַחֲרֵת, וְאַחֲר־כֵּן נַעֲשֶׂה פְרוּד בֵּין נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל,  
 וּמִרְחִיקִים אֶת הַגְּאֻלָּה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן. כִּי אִם לֹא  
 נִתְאַחַד יַחַד, אֵיךְ אָנוּ יְכוּלִים לְצַפּוֹת לְגֻאֻלָּה?!  
 וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וִיקָרָא רַבָּה, פְּרָשָׁה ט,  
 סִימָן ט): כְּשֶׁמָּלַךְ הַמְּשִׁיחַ בָּא, אֵינוֹ פּוֹתֵחַ אֶלָּא  
 בְּשָׁלוֹם; וְכֵן אוֹמֵר הַנְּבִיא (מְלָאכֵי ג, כג): "הִנֵּה אָנֹכִי  
 שֹׁלַח לָכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא לְפָנַי בֹּא יוֹם ה' הַגְּדוֹל  
 וְהַנּוֹרָא", וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲדִיּוֹת פָּרָק ח),  
 שְׁכָל עֲבוּדַת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא תִהְיֶה לֹא לְרַחֵק וְלֹא  
 לְקָרֵב, אֶלָּא לַעֲשׂוֹת שָׁלוֹם בְּעוֹלָם; וּבְרָגַע שִׁהְיֶה  
 שָׁלוֹם בֵּין נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, יִהְיֶה "עַם אֶחָד", וְאִז  
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁרָה עָלֵינוּ בְּאַחֲדוּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ.

כִּי כָפִי שָׁעַם יִשְׂרָאֵל מִתְאַחֲדִים יַחַד בְּאַהֲבָה, כָּךְ  
 נִמְשַׁכֶּת עֲלֵיהֶם אַחֲדוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְכִמוֹ שֶׁאוֹמֵר רַבֵּנוּ  
 ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ד'): 'אחד' גִּימְטְרִיָּה  
 'אַהֲבָה'; אִם דְּבוּקִים בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיודְעִים  
 שֶׁ"אַתָּה 'אחד' וְשִׁמְךָ 'אחד' וְמִי כְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי  
 'אחד' בְּאַרְץ", עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשִׂים עִם יִשְׂרָאֵל "עם  
 אחד", וְהַשְּׁלוֹם שְׂרוּי בֵּינֵיהֶם. וְכִמְאַמְרֵם ז"ל  
 (במדבר ובה, פְּרָשָׁה יא, סִימָן יז): גָּדוֹל הוּא הַשְּׁלוֹם,  
 שֶׁלֹּא בָּרָא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִדָּה יָפָה מִן הַשְּׁלוֹם,  
 שֶׁנִּתְּנָה לְצַדִּיקִים וּמִנְעָה מִן הַרְשָׁעִים; וְלִכֵּן דִּיקָא  
 אֵלֹהֵי הַיְהוּדִים הַזּוֹכִים לָקִים אֶת הַמְצוּוֹת בְּשִׂמְחָה  
 עֲצוּמָה, אֵלֹהֵי אוֹהֲבִים זֶה אֶת זֶה, וּמִתְאַחֲדִים יַחַד.  
 וְהַעֲרַב-רַב וְאַמּוֹת הָעוֹלָם אֵינָם יְכוּלִים לְסַבֵּל דְּבַר  
 זֶה וְחוֹרְקִים שְׂנִיָּהֶם, בְּרֵאוּתָם שָׁעַם יִשְׂרָאֵל חוֹזְרִים  
 אֶל הַמְּקוֹרוֹת וְהַשְּׂרָשִׁים, וְשׁוֹבִים בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה,  
 וּמְקִימִים אֶת הַמְצוּוֹת בְּשִׂמְחָה, אֲשֶׁר בָּזָה מִגְּלִים  
 שְׁלִבָם שָׁלֵם עִם בּוֹרְאָם. וְכִמוֹ שֶׁאוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל  
 (ספֶּר־הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׂמֻחָה, סִימָן א'): כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה  
 מְצוּהַ בְּשִׂמְחָה, סִימָן שְׁלִבּוֹ שָׁלֵם לְאֵלֹהֵיו.

לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! הֲלֹא אֲנַחְנוּ כָּל-כָּךְ  
 מְחַפִּים וּמְצַפִּים לְהַגְאֵל מְצֻרוֹתֵינוּ, שְׂאֵמוֹת הָעוֹלָם

יעזבו אותנו, אבל הכל תלוי בנו — אם אנחנו  
 נתאחד יחד, על-ידי קיום המצוות, ונעזר אחד  
 לשני, שזו מצות צדקה, הכלולה מכל המצוות, כי  
 בזה שאדם עוזר לזולת, בזה הוא מגלה שגילו  
 תמים עם הקדוש-ברוך-הוא, ואיננו מפחד לתן  
 צדקה לזולתו, אינו חושש שאם יתן כספו לעניים  
 — יחסר לו למחר. אדרבה, אומר רבנו ז"ל  
 (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן יג): כשיהודי נותן צדקה,  
 נמשכת עליו השגחה; כי בזה שנותן כספו לעניים,  
 הוא מגלה שאיננו מפחד מה יהיה מחר, ומה יאכל  
 למחר?! אלא מאמין שמחר יתנו הקדוש-ברוך-  
 הוא מחדש. ולכן אומרים חכמינו הקדושים (רוח  
 רבה, פרשה ה', סימן ד'): בא וראה כמה גדול כחה  
 של צדקה וכחן של גומלי חסדים, שאין חסין לא  
 בצל שחר ולא בצל כנפי ארץ, ולא בצל כנפי  
 שמש, אלא בצל מי שאמר והיה העולם; כאשר  
 יהודי עושה צדקה עם הזולת, ועוזר לכל יהודי  
 בלי יוצא מן הכלל, הוא כפר חוסה בצלו ותברך,  
 צלא דמהימנותא, צל האמונה. ולכן, בני ובנותי  
 היקרים! דיקא על-ידי קיום מצוות מעשיות עם  
 ישראל נעשים "עם אחד". ולכן הבה נעזר זה  
 לזה, הבה נשלים זה עם זה, כי הקדוש-ברוך-הוא



רוצה לגאל אותנו גאלת עולם. ובעבור זה אומרים חכמינו הקדושים (דברים רבה, פרשה ה', סימן יב): גדול השלום, שאין הקדוש-ברוך-הוא מבשר את ישראל שיהיו נגאלים אלא בשלום; אם אנחנו נעקר מאתנו את הרשעות והגזענות, ונסייע זה לזה, על-ידי-זה נזכה לגאלה השלמה. וכן אומרים חכמינו הקדושים (ויקרא רבה, פרשה ב', סימן ה'): אמר הקדוש-ברוך-הוא למשה, כל מה שאתה יכול לשבח את ישראל — שבח! לגדלם ולפאדם; צריכים לשבח כל בר ישראל, ובזה שנהיה "עם אחד", אמות העולם יפחדו מאתנו, ונטיל חמתנו עליהם, ויתרחקו מאתנו, ונהיה (במדבר כג, ט): "הן עם לבדד ישכון ובגוים לא יתחשב, מי מנה עפר יעקב", אשר זה אמר בלעם הרשע, בשעה שרצה לקלל את ישראל, וראה שאין פתחיהם מכוונים זה נגד זה, ראה שאין מריבות ביניהם, אזי נוכח שאינו יכול לנצחם, ואמר שאינו יכול להם; כי בזמן שנשמות ישראל מאחדים באחדות אחת, אמות העולם מתיראים מהם, כי רואים שאין ביכלתם לרדות בהם ולכלותם. ולזה אנו עדים משך כל הדורות, אלפים שנות גלות אנו סובלים סבל נורא, אמות העולם רצו להכחידנו, אבל לא

עָלָה בְּיָדָם! כִּי עַם יִשְׂרָאֵל הִתְחַזְקוּ עֲצָמָם בְּצוֹתָא.  
לְזוֹאת, הִבָּה נְתַאֲחַד יַחַד, וְנִהְיֶה "עַם אֶחָד", עַדִּי  
נִהְיֶה רְאוּיִים לְגִאֲלָה הַשְּׁלֵמָה עַל-יְדֵי מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ,  
שֶׁבֵּא יָבוֹא וְיִגְאָלֵנוּ בְּקִרְוֹב, אָמֵן וְאָמֵן!

תָּם וְנִשְׁלָם, שֶׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!